

Referat fra DFMS Temadag for sonografer 4-11-17

Aabenraa Hospital var vært for den årlige temadag for sonografer (sygeplejersker/ jordemødre) i DFMS regi. 33 tilmeldte havde valgt at mødes med scanningskolleger fra størstedelen af de føtalmedicinske afdelinger i Danmark. Efter rundstykker var der rundvisning i afdelingen. Aabenraa Hospital – nyt og indbydende - som altid udbytterigt at se andre kollegers rammer.

Patientklager v. DSR jurist Elise Hammer

DSR oplever et stigende antal klagesager over sygeplejersker. 176 klager i 2016, hvoraf 123 var afsluttet. 83 med afgørelse uden grundlag for kritik, 36 med kritik og 4 med skærpet kritik og offentliggørelse i 2 år af medlemmets navn. Altså et mindre antal sager med kritik.

Opfordring til, at vi altid henvender os til DSR/Jdm. Forening umiddelbart efter modtagelse af en klage. Opfordring til også at medvirke og skildre klagesituationen så nøjagtigt som muligt.

Sagsbehandlingstid typisk > et år.

Typiske emneområder for klagesager:

- Fejlbehandling
- Utilfredsstillende behandling
- Svigt i plejen
- Manglende forventningsafstemning

Typisk kritik i klagesagsafgørelser:

- Mangelfuld dokumentation
- Ikke fulgt retningslinjerne
- Manglende pleje, observationer og scoringer
- Medicineringsfejl

Gode råd for at udvise "Fornøden omhu og samvittighedsfuldhed":

1. Overholde lokale retningslinjer
2. Overholde DFMS's retningslinjer
3. Følge nye love fra Sundhedsstyrelsen
4. Sikre sufficient dokumentation af scanningsundersøgelsen
 - Billeddokumentation jvf guidelines
 - Konklusionsnotat skal fremgå af elektronisk patient journal
 - Hvis pt. fravælger information, oplyses denne om, at det juridisk skal journalføres
 - DSR jurist Elise Hammer undersøger problematikken i, at patienten kan se notater på Sundhed.dk før en eventuel nedskrevet mistanke om misdannelse er afklaret – kan vi fastholde journalen som vores arbejdsredskab?

5. Sikre skriftlige instrukser med klare regler for lægens inddragelse
 - Beføjelsesinstruks ved tvivlstilfælde
 - Ved abnorme fund
 - Lægen skal journalføre **alle** konferenceafgørelser/ beslutninger om undersøgelsesplan
6. Sonografen har altid et personligt ansvar – husk at sikre lægeinddragelse ved behov

DSR's jurist var imponeret over mængden og kvaliteten af DFMs's guidelines. Essentielt værdigrundlag for arbejdet på føtalmedicinske afdelinger.

Læger uddelegerer virksomhedsområde til sygeplejersker, eks. scanning. Jordemødre har selvstændig virksomhedsområde ifht undersøgelser under svangerskab.

- Læger, tandlæger og jordemødre må indhente oplysninger fra den elektroniske journal, såfremt pt. er i aktuel behandling
- Tidligere har behandlet patienten
- Nødvendig og relevant
- Brug for evaluering af egen indsats
- Dokumentation for erhvervede kvalifikationer i et uddannelsesforløb
- Hensyn til patientens interesse og behov
- I umiddelbar forlængelse af behandlingsforløbet og senest 6 måneder efter

Sygeplejersker har ikke samme bemyndigelse. DSR arbejder ihærdigt på at sidestille sygeplejersker med læger og jordemødre. Mundtlig, og herefter journalført samtykke fra patienten kan juridisk løse denne problematik. Samtykket gælder kun i en begrænset periode omkring graviditeten.

Jordemoderforeningen havde ikke mulighed for at medvirke, men Elise Hammer har tætte relationer til Jordemoderforeningens jurister, og dagens foredrag er clearet med disse.

DSR jurist Elise Hammer kan altid kontaktes ved juridiske spørgsmål:

elh@dsr.dk Tlf. 2119 2825

Terminologi ifølge Sundhedsstyrelsens nye Retningslinjer for fosterdiagnostik (jan. 2017)

Ved sonograf Lene Brendstrup, OUH

Terminologi ved scanningstilbuddet til alle gravide er ændret i mere neutral retning.

1. 1. Trimester scanning – benævnelsen afløser Nakkefoldsscanning
2. Sandsynlighedsberegning afløser Risikovurdering
3. Kromosomafvigelse afløser kromosomfejl
4. 2. Trimester scanning afløser Misdannelsesscanning

Sundhedsstyrelsen fraråder kønsbestemmelse i 1. Trimester, med mindre der foreligger medicinsk dokumentation.

Forventningsafstemning med det gravide par anbefales.

Parret kan vælge eller fravælge elementer i 1. og 2. Trimester scanningen, men alt hvad sonografen ser ved undersøgelsen, det skal journalføres i Astraia og den elektroniske patientjournal.

Se www.sst.dk

Hvordan håndteres fund af fostermisdannelser for sonografen?- også det, som ikke er set... Ved psykolog Eva Krog Nielsen

Sonografens professionsidentitet er en væsentlig faktor for håndtering af oversete abnorme fund. Brainstorm på mødet for at fastslå egenskaber og værdier for sonografers profession. Sonografer blev tilkendegivet ved at være strukturerede, selvstændige, dedikerede, tillidsskabende, robuste, samvittighedsfulde, omstillingsparate, perfektionistiske, rummelige, pædagogiske, have høj faglighed og stolthed, besidde teknisk flair, være lidt nørdede, evne korte patientkontakter med fokus på undersøgelserne og besidde humor. Sonografer har et høj status fag med gode arbejdstider, men... dårlig løn i forhold til kompetencer.

Ved involvering for sonografen i tilfælde med overset fund er det af stor betydning at have et fællesskab med kolleger, både fagligt og personligt, hvor man kan "få luft" og drøfte sagen. Debriefing og supervision er altafgørende for at kunne fastholde sin faglige identitet og komme videre i sit arbejdsliv.

En følelse af skyld og skam kan ramme sonografen.

Eva K. Nielsen opfordrer til at "bakke sig selv op".

"Vær glad for det, du har fundet..." i stedet for "Hvordan kunne jeg overse det....?"

Teknikker til at komme videre efter en negativ oplevelse:

- Afledning
- Tænke situationen igennem
- Inddrage og fortælle situationen til kolleger og ledelse
- Reflektere og lære af situationen
- Evt. skrive situationen ned og lægge det væk
- Sætte stop for de negative tanker – oplevelsen skal i mindst muligt omfang "med hjem"

Rutters model for sårbarhed og robusthed belyser risikofaktorer og mestringsfaktorer.

Sonografer er typisk altruistiske – har lyst til at gøre noget for andre.

Landet rundt - med fokus på nyheder i afdelingerne

Hvidovre har udarbejdet procedure for "offentliggørelse af overset fund" for det involverede personale. Eksempelvis personlig samtale med lægelig leder omkring tilfældet, inden drøftelse på fælles konference. Bevilling af supervision x 4 årligt ved behov.

Copenhagen baby-hearth fortsætter og har afsmittende virkning på 2. trimester scanningernes hjerteprojektioner.

Rikke Kristensen gav under "Landet rundt" udtryk for frustration over ikke at kunne deltage i DFMS Modulkurserne som privat udbyder af graviditetsscanninger. Mente, at man som bidragsyder i DFMS og velvillig betaler af deltagergebyr på 3500 kr måtte være kvalificeret til Modul kurserne. DFMS bestyrelsen har netop drøftet kriterierne for deltagelse i den nye teoretiske Modul uddannelse, og det er muligt at kriterierne fremadrettet bliver justeret. Men udgangspunktet for

søgning til Modul 1 var en klar beslutning om, at undervisningsressourcerne i de forskellige regioner skulle tilgå offentligt ansatte i første omgang.

Fælles drøftelse:

Medlemskab af DFMS – er alle medlem?? Fremover bliver deltagelse i DFMS kurser primært forbeholdt medlemmer. DFMS har til dette sonografmøde og fremadrettet besluttet at give 100 kr i tilskud til forplejning pr. deltager.

DFMS Hjemmesiden – er der aktivitet nok? Er den interaktiv nok – enighed om - nej. Opfordring til mere en levende hjemmeside. Skal der udarbejdes et medlemsdebatforum på hjemmesiden eller skal der oprettes en Facebook-side eller anden app? Input fra mødet bliver taget med til DFMS bestyrelsen af de tilstedeværende repræsentanter.

Temadag for sonografer – enkelte afdelinger betragter ikke temadagen for en reel kursusdag med fagligt indhold. Af programmerne for disse temadage fremgår det tydeligt, at fagligheden i foredragene bliver prioriteret højt. Debat om, hvorvidt terminologien skal ændres, så der fremadrettet bliver tale om "DFMS Sonograf kursus"?

Næste DFMS Sonograf kursus

Rigshospitalet bød ind som vært for næste års "DFMS kursus for sonografer" **lørdag d. 27-10-2018.**

Emneforslag 2018

1. Dokumentation – billeder, Astraia, elektronisk patientjournal
2. NIPT – status og performance
3. Hjertescanning – BABY-heart – projekt i hovedstaden
Uls efter barnets fødsel mhp uopdagede hjertefejl
4. Ergonomi
5. Evt.

Mange tak til Aabenraa for flotte rammer og god mad.

Referent Gitte Størup